

SÖZLEŞMELİ ERBAŞ VE ER KANUNU

Kanun Numarası : 6191
Kabul Tarihi : 10/3/2011
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 22/3/2011 Sayı: 27882
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 50

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen erbaş ve er kadrolarında, kritik ve uygun görülen görevlerde, yetişmiş personel ihtiyacını karşılamak maksadıyla istihdam edilecek sözleşmeli erbaş ve erlerin; temini, yetiştirilmeleri, görevde yükselmeleri, tertip edilmeleri, geçici görevlendirilmeleri, hizmet şartları, görev ve hakları, yükümlülükleri, ayırma ve ayrılmaları ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Askerî eğitim: Sözleşmeli er adaylarına okul, kurum, sınıf okulu, kıtalar veya eğitim merkezlerinde yaptırılacak olan kadro görevine yönelik eğitimi,
- b) Ön sözleşme: Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli er adayları arasında; askerî eğitime alınmaları konusunda yapılan ve askerî eğitim dönemi başlangıcı ile sözleşme yapılıncaya kadar geçecek süreyi kapsayan sözleşmeyi,
- c) Sözleşme: Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli er adaylarından askerî eğitimi başarıyla tamamlayanlar arasında yapılan, başlangıçta üç yıldan az olmamak şartıyla en fazla dört yıl, müteakiben bir yıldan az üç yıldan fazla olmayan ve hizmet yükümlülüğü getiren, yönetmelikte belirtilen örneğine göre hazırlanmış olan sözleşmeyi,
- ç) Sözleşmeli er adayı: Sözleşmeli er yetiştirilmek amacıyla ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınanları,
- d) Sözleşmeli erbaş ve er: Erbaş ve er kadro görev yerlerinde, bu Kanun esaslarına göre istihdam edilenleri,
- e) Sözleşme yılı: Sözleşmenin yürürlüğe girdiği ay ve günü başlangıç olarak kabul eden ve bu tarihten itibaren geçen her bir yıllık süreyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Kaynak, Yetiştirme, Hizmet Şartları, Yedeklik Dönemi,
Görev ve Sözleşme Süreleri

Kaynak

MADDE 3 – (1) (Değişik: 10/12/2014-6582/ 2 md.) Sözleşmeli er kaynaklarını;

a) En az ilköğretim veya yurt dışındaki dengi okul mezunu olup, askerlik hizmetini erbaş ve er olarak tamamlamış ve düzeltilmemiş nüfus kaydına göre müracaat yapılan yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla yirmi beş yaşını bitirmemiş olanlar,

b) En az ortaöğretim veya yurt dışındaki dengi okul mezunu olup, askerlik hizmetine başlamamış veya askerlik hizmetini tamamlamamış olanlardan, düzeltilmemiş nüfus kaydına göre müracaat yapılan yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla yirmi yaşından gün almış ve yirmi beş yaşını bitirmemiş olanlar,

teşkil eder.

Ayrıca, (a) bendinde sayılanlardan askerlik hizmetine başlamamış veya askerlik hizmetini tamamlamamış olanların, (b) bendi kapsamında sözleşmeli erliğe alınıp alınmayacakları kaynak ihtiyacı dikkate alınarak Millî Savunma Bakanlığı tarafından belirlenir.

(2) Askerî okullardan ve Türk Silahlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel sözleşmeli er olarak alınmaz.

(3) Sözleşmeli erlik için aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) Bu Kanunda belirtilen öğrenim ile ilgili şartları taşımak.

c) Sağlık ile ilgili Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen şartları taşımak.

ç) Kamusal hakları kullanmaktan yoksun bırakılmamış olmak.

d) Cezaları ertelenmiş, seçenek yaptırımlardan birisine çevrilmiş, genel ya da özel af kanunları kapsamına girmiş veya haklarında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa dahi;

1) Devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, halkı askerlikten soğutmak, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama ile zimmət, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, yalan tanıklık, yalan yere yemin, suç uydurma, cinsel saldırı, cinsel taciz, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakmak, fuhuş, gayri tabii mukarenet, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçlar ile kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından,

2) Fırar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat ve isyan suçlarından,

3) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesinde belirtilen suçlardan,

birisinden mahkûm olmamak.

e) Taksirli suçlar hariç olmak üzere bir suçtan bir ay veya daha fazla hapis cezası ile mahkûm olmamak.

f) **(Değişik: 15/8/2017-KHK-694/164 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/159 md.)** Güvenlik soruşturması olumlu sonuçlanmış olmak; güvenlik soruşturmasının sonucunun henüz gelmediği hallerde arşiv araştırması olumlu sonuçlanmış olmak.

g) Yapılacak fiziki kabiliyet testi ve mülakatlarda başarılı olmak.

(4) Asgari tugay veya eşidi birlik komutanı veya kurum amiri tarafından haklarında "sözleşmeli erbaş ve er olur" belgesi düzenlenen personelin müracaatları öncelikle kabul edilir.

Sözleşme, hizmet şartları ve yedeklik dönemi

MADDE 4 – (1) Sözleşmeli er adayları, ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınır. Askerî eğitimi başarı ile tamamlayanlarla, dört yıldan fazla olmamak kaydıyla en az üç yıllık sözleşme yapılır. Müteakip sözleşmeler, bir yıldan az üç yıldan fazla olmamak şartıyla azami yedi yıllık hizmet süresi sonuna kadar uzatılabilir.⁽¹⁾

(2) Sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya terörle mücadelede kaynaklanan zorunlu hâllerde ihtiyaç duyanların sözleşme süreleri, talebe ve yaş haddine bakılmaksızın Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının istemi üzerine ve durumun devamı müddetince, Genelkurmay Başkanının onayı ile uzatılabilir.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erler ile sözleşmeli er adayları, asker kişi sayılırlar. Sözleşmeli erbaşlar, muvazaflık hizmetinde olan emsal rütbedeki erbaşların üstü, emsal rütbedeki uzman erbaşların astıdır. Sözleşmeli erbaşlar hakkında rütbenin geri alınması ferî cezası uygulanmaz.

(4) Sözleşmeli erbaş ve erler istihdam edildikleri kadro görevleri ile 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda erbaş ve erler için belirtilen görevleri yaparlar. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde sözleşmeli erbaş ve erler hakkında, erbaş ve erlere ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Sözleşmeli erbaş ve erlerin sınıfları, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca değiştirilebilir.

(6) Sefer görev emirleri, askerlik yükümlülüğünü yerine getirdikleri sınıf, branş ve statüye göre çıkarılır.

(7) Terhis kaydı, yedeklik yoklaması, hizmete celp, eğitim ve tatbikat gibi yedeklik dönemine ilişkin olarak bu Kanunda düzenlenmeyen hususlarda, 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

(1) 13/7/2013 tarihli ve 6496 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile bu fıkrafta yer alan "yirmidokuz yaşın bitirdiği yılın aralık ayı" ibaresi "yedi yıllık hizmet süresi" olarak değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Rütbe Bekleme Süreleri, Sözleşmenin Yenilenmesi ve Feshi****Rütbe bekleme süreleri ve sözleşmenin yenilenmesi**

MADDE 5 – (1) Sözleşmeli erlikte en az iki yılını tamamlayanlar, kadro görev yeri uygunsa liyakat durumu da dikkate alınarak yönetmelikte belirtilen esaslar dâhilinde sözleşmeli onbaşılığa; sözleşmeli onbaşılıkta en az iki yılını tamamlayanlar, kadro görev yeri uygunsa liyakat durumu da dikkate alınarak yönetmelikte belirtilen esaslar dâhilinde sözleşmeli çavuşluğa geçirilir.

(2) (**Değişik: 13/7/2013-6496/2 md.**) Her sözleşme süresinin sona erme tarihinden en az üç ay önce, sözleşmeli erbaş ve erler sözleşmeyi yenileyeceklerine dair yazılı bildirimde bulunmadıkları takdirde, sözleşme kendiliğinden sona erer. Terörle mücadele sırasında veya görevlerinden dolayı alıkonulan ya da kaybolanların sözleşme süreleri, akıbetleri açıklığa kavuşturulana kadar kuvvet komutanları, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının göstereceği lüzum üzerine, durumun devamı müddetince, Genelkurmay Başkanının onayı ile talebe bakılmaksızın bu Kanunda belirtilen yaş haddini geçmemek üzere uzatılabilir.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erler, sözleşme süreleri sona ermeden sözleşmelerini tek taraflı olarak feshedemezler. Ancak, ilk sözleşmeyi müteakip yapılacak sözleşmelerin süresi bitmeden, fesih talebine ilişkin sebepleri Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca yönetmelikte belirtilen hizmet gerekleri ve koşullar gözetilerek uygun olduğuna karar verilen sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeleri idarece feshedilebilir. Bu şekilde sözleşmeleri feshedilenler, 7 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkraları ile 8 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen haklardan istifade ederler.

Sözleşmenin idarece feshi

MADDE 6 – (1) Sözleşmeli er adaylarının ön sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle süresinin bitiminden önce feshedilir:

- a) Yönetmelikte belirtilen yetkili kurullarca, askerî eğitim esnasında başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilmek.
- b) Yetkili sağlık kurullarınca askerî eğitime ve/veya göreve devam edemez kararı verilmiş olmak.
- c) Sözleşmeli er adayı olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybetmek.
- ç) Askerî eğitimin üçte birine katılmamak.
- d) (**Ek: 15/8/2017-KHK-694/165 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/160 md.**) Güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlanmak.

(2) Ön sözleşme döneminde görevlerini icra ederken veya görevleri dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalanma neticesinde askerî eğitimin üçte birine devam etmeyerek başarısız kabul edilenler, bir kez olmak üzere sonraki dönemde açılacak askerî eğitime planlanırlar. İstekli olmaları, aranan sağlık ve diğer niteliklerini korumaları hâlinde yeniden ön sözleşme yapılarak eğitime alınırlar.

(3) Ön sözleşme döneminde Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilen personelden, peşin olarak ödenen ücret ve ücretle birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının, çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

(4) Sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle sözleşme süresinin bitiminden önce feshedilir:

a) Disiplinsizlik ve ahlâki durum nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapamayacağı, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılacak.

b) Yetersizlik ve görevde başarısız olma nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılacak.

c) **(Değişik: 22/1/2015-6586/96 md.)** Son olarak verilen de dâhil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru son bir yıl içinde toplamda otuz gün ve daha fazla oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezasına mahkum olmak veya en son aldığı disiplin cezasından geriye doğru son bir yıl içinde en az iki disiplin amirinden toplam sekiz defa veya daha fazla disiplin cezası almak.

ç) Yasa dışı siyasi, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunmak, tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği tespit edilmek.

d) Sözleşmeli er olmak için gerekli nitelik ve şartlardan herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu niteliklerinden herhangi birini kaybetmek.

e) Yabancı uyruklu kişilerle yapılan evliliklerde, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dâhilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmemek veya çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybetmek.

f) Yetkili sağlık kurullarınca ilgili yönetmelik doğrultusunda verilen kararlara göre sözleşmeli erbaş ve er olarak göreve devamı mümkün olmamak.

g) İstihdam edildikleri sınıf ve branşlarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmamak.

ğ) Herhangi bir suç sebebiyle doksan günden fazla tutuklu kalmak ve göreve başlama tarihinden önce işlediği 3 üncü maddede belirtilen bir suç nedeniyle soruşturması devam edenlerden, haklarında verilecek olan mahkûmiyet hükmü göreve başladıktan sonra kesinleşmiş olmak.

h) **(Ek: 15/8/2017-KHK-694/165 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/160 md.)** Güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlanmak.

(5) **(Değişik: 10/12/2014-6582/3 md.)** Askerlik hizmetini tamamlayanlar ile tamamlamış sayılanlardan sözleşmesi feshedilerek ilişkisi kesilenler, yedekte erbaş ve er kaynağına alınırlar.

(6) Dördüncü fıkranın (f) ve (g) bentleri gereğince sözleşmeleri idarece feshedilenler 7 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen haklardan istifade ederler.

(7) Görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilememeye hâlleri ile bunlara yapılacak işlemler yönetmelikle düzenlenir.

(8) (Değişik: 31/1/2013-6413/45 md.) Sözleşmenin yapılmasını müteakip;

a) Barışta ve savaşta, görevini icra ederken veya görevi dolayısıyla bir saldırıya, kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalananlar,

b) Kanser, tüberküloz, kronik böbrek yetmezliği ile ruh ve sinir hastalıkları gibi sağlık kurumları raporlarında uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösterdiği belirtilen bir hastalığa yakalananlardan, toplam olarak ve fiilen üç yılı geçmemek şartıyla tedavi, istirahat veya hava değişimine tabi tutulanlar,

hariç olmak üzere, sözleşmeli erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, istirahat ve hava değişiminin başladığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde (yatarak tedavi olma süreci hariç) üç ayı geçemez. Sürenin hesaplanmasına en son alınan hava değişimi ve istirahat süresi dahil edilir. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin sözleşmeleri feshedilerek Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özlük Hakları, Sosyal Haklar, İzin, Kıyafet ve Barınma

Sosyal güvenlik ve mali haklar

MADDE 7 – (1) Sözleşmeli er adayları ile sözleşmeli erbaş ve erler; ön sözleşme yapılması ile birlikte 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Prime esas kazançların hesabında; sözleşmeli er adayı, sözleşmeli er ve sözleşmeli onbaşı olarak istihdam edilenler için uzman onbaşılardan, sözleşmeli çavuş olarak istihdam edilenler için ise uzman çavuşların prime esas kazanç tutarları esas alınır.

(2) Sözleşmeli er adaylarına, sözleşmeli erlerin birinci hizmet yılı için öngörülen ücretin üçte ikisi oranında, aynı esas ve usuller çerçevesinde aylık ücret ödenir. Ödemeler, her ayın başında peşin olarak yapılır. Sözleşmeli er adayları, ön sözleşme tarihinden itibaren ücrete hak kazanırlar. Sözleşmeli er adaylarının, ön sözleşme dönemindeki işe ve ibateleri, Devlet tarafından karşılanır.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erlere, sözleşme tarihinden geçerli olarak, 15.330 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın hizmet yıllarına göre bu Kanuna ekli (1) sayılı Cetvelde belirlenen oran ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden aylık ücret verilir. Ekli (1) sayılı Cetvelde belirlenen oran, komando birliklerinde görevli sözleşmeli erbaş ve erlere yüzde sekiz, sınır birliklerinde, gemide ve yüzer birliklerde fiilen görevli sözleşmeli erbaş ve erlere yüzde üç artırımlı uygulanır. Sözleşmeli erbaş ve erlere ödenecek ücretten, damga vergisi dışında herhangi bir vergi kesilmez.⁽¹⁾⁽²⁾

(1) 30/12/2015 tarihli ve 6656 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "onaltı yaşından büyükler için belirlenen asgari ücret brüt tutarının" ibaresi "15.330 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 20/11/2017 tarihli ve 696 sayılı KHK'nin 110 uncu maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "sınır birliklerinde" ibaresinden sonra gelmek üzere ", gemide ve yüzer birliklerde fiilen" ibaresi eklenmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7079 sayılı Kanunun 103 üncü maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

(4) Sözleşmeli er adayları ile sözleşmeli erbaş ve erlerden uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinde görevlendirilenlere, bu hizmetlerde görevlendirilen ve aynı uçuş, dalış ve atlayış hizmet süresinde bulunan astsubaylara 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu esaslarına göre hizmet yılları itibarıyla ödenen uçuş, dalış ve atlayış tazminatlarının yüzde yirmibeşi tutarında aylık uçuş, dalış ve atlayış tazminatı ilaveten ödenir. Ayrıca, bu kapsamda bulunanlar hakkında 2629 sayılı Kanununun şehitlik ve sakatlık tazminatı hükümleri uygulanır. Jandarmanın Genel Komutanlığı kadrolarında görev yapan sözleşmeli erbaş ve erlere 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarmanın Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 21 inci maddesinde, Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında görev yapan sözleşmeli erbaş ve erlere ise 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 16 ncı maddesinde öngörülen ödeme tutarının yüzde kırkı, aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Tutuklanan, firar eden veya izin tecavüzünde bulunan ve cezası infaz edilmekte olan sözleşmeli erbaş ve erlerin ücret ve diğer ödemeleri hakkında 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 65 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(5) Kendi kusurları olmaksızın veya ilk sözleşmesini yahut müteakip sözleşme süresini bitirmesinden dolayı Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere, ayrıldıkları tarihteki 15.330 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın, bu Kanuna ekli (2) sayılı Cetvelde hizmet yıllarına göre belirlenen oran ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu ödemeden, damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesilmez.⁽¹⁾

(6) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin yahut disiplinsizlik, ahlaki durum veya diğer nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetlerinde kalması uygun görülmemekle sözleşmeleri feshedilenlere, beşinci fıkrada öngörülen ödeme yapılmaz. Sağlık yahut bulunduğu kadronun kaldırılması sebebiyle sözleşme yılını tamamlayamadan ayrılmak mecburiyetinde kalanlara, sözleşmeli olarak görev yaptığı yıllara ait ödeme tutarına, hizmet ettiği ve tamamlayamadığı sözleşme yılına ait ödeme tutarının oniki aya eşit olarak bölünmek suretiyle hizmet ettiği her aya isabet eden miktarda ilave edilerek ödeme yapılır.

(7) Sözleşmeli erbaş ve erlerden ayrıldıktan sonra ilgili mevzuatına göre kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilenler ile iş kanunlarına tabi olarak çalışanların emekli olmaları durumunda; ilgili mevzuatına göre ödenecek emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında, bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarına göre yapılan ödemede esas alınan hizmet süreleri dikkate alınmaz.

(8) Görevde iken işledikleri kasıtlı suçlardan haklarında dava açılan ancak, yargılama sırasında sözleşme süresinin bitmesi nedeniyle kendi istekleri ile ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere, yargılama sonuçlanıp kesinleşinceye kadar beşinci fıkrada öngörülen ödeme yapılmaz. Yargılama sonucunda beraat edenlere hak ettikleri bu ödeme yapılır, mahkûm olanlara ise yapılmaz.

(1) 30/12/2015 tarihli ve 6656 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "onaltı yaşından büyükler için uygulanmakta olan brüt asgari ücret tutarının" ibaresi "15.330 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın" şeklinde değiştirilmiştir.

(9) Vefat eden sözleşmeli erbaş ve erlerin kanuni mirasçılarında, bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında öngörülen ödeme aynen yapılır.

(10) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından, mevzuatı uyarınca kendilerine veya hak sahiplerine aylık bağlananlara, beşinci ve altıncı fıkralarda öngörülen ödemeler yapılmaz.

(11) **(Değişik: 26/6/2012-6336/23 md.)** Vefat eden ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ilgili mevzuat hükümleri gereğince emekliye ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlerden, o aya ait peşin ödenen aylık geri alınmaz.

(12) **(Ek: 13/7/2013-6496/3 md.)** Esir düşen, görevi sırasında harp gaibi olan veya enterne edilenler ile terörlere mücadele görevi sırasında veya bu görevlerinden dolayı alıkonulan ya da kaybolan sözleşmeli erbaş ve erler hakkında 926 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(13) **(Ek: 20/11/2017-KHK-696/110 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7079/103 md.)** Resmi sağlık kurumları tarafından düzenlenen sağlık kurulu raporu üzerine verilen hastalık izinleri, kanser, verem ve akıl hastalıkları gibi uzun süreli tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananların kullandığı hastalık izinleri ve hastalıkları sebebiyle resmi yataklı tedavi kurumlarında yatarak tedavi görülen tedavi süreleri ile terörlere mücadele veya hudut birliklerindeki görevleri nedeniyle yaralanan personel hariç olmak üzere, bir takvim yılı içinde kullandığı hastalık izin süreleri toplamı onbeş günü aşan sözleşmeli er adayları ile sözleşmeli erbaş ve erlere, aşan günlere isabet eden aylık ücretleri yüzde on eksik ödenir.

İzin, sosyal haklar, tertip edilme ve kuvvet değiştirme

MADDE 8 – (1) Sözleşmeli erbaş ve erlerden barışta ve savaşta görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananların, iyileşinceye kadar ilişkileri kesilmez, izinli sayılırlar. Sıhhi arızası devam edenler ve kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Sözleşmeli erbaş ve erlerden;

a) Kendi kusurları olmaksızın idare tarafından sözleşmeleri yenilenmeyenler ile sözleşme süresi içinde vefat, bir yıl içerisinde 6 ncı maddede belirtilen süreden daha fazla hava değişimi süresini geçirme, bulunduğu kadronun kaldırılması, istihdam edildiği kadronun sağlık niteliğini kaybetme nedenleriyle sözleşmeleri sona erenler, sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmet ettikleri süre kadar,

b) Sözleşme süresi sonunda kendi istekleriyle sözleşmelerini yenilemeyenler ile istihdam edildiği kuvvetinin değiştirilmesi yahut sınıfının kaldırılması sebebiyle kendi istekleri üzerine sözleşmesini feshedenler, sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmet ettikleri sürenin yarısı kadar,

müddetle genel sağlık sigortalısı sayılmaya devam olunur. Bu şekilde genel sağlık sigortalısı sayılmaya devam olunanların sigortalı hissesi dâhil genel sağlık sigortası primleri, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı üzerinden, Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı tarafından ödenir. Genel sağlık sigortası priminin ödenmeye devam olunacağı dönem içerisinde, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen sigortalılık hâllerinden biri kapsamında sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışanların, bu şekilde çalışmalarını sebebiyle adlarına genel sağlık sigortası primi ödenen süreler için bu fıkra hükümlerine göre genel sağlık sigortası primi ödenmez.

(3) Sözleşmeli erbaş ve erlerin vefatı hâlinde, 211 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin (b) fıkrası hükmü uygulanır.

(4) Sözleşmeleri sağlık nedeniyle sona erenlerden; sözleşmelerinin sona ermesine neden olan sıhhi arızalarının tedavisine devam edilenlere, sözleşme sona erme tarihinden başlamak şartıyla oniki ayı geçmemek üzere tedavi süresince, görevdeki emsallerinin 7 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre almış oldukları aylık net ücretin üçte ikisi her ay sağlık yardımı olarak kurumlarınca ödenir. Bu ödemedir hiçbir kesinti yapılmaz. Ödemeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. Ancak, sözleşme sona erme tarihinden itibaren oniki ay içerisinde sözleşmenin sona ermesine neden olan sıhhi arızasından dolayı, malûllük aylığına hak kazananlara, hak kazandıkları tarihten itibaren söz konusu yarım kesilir.

(5) **(Değişik: 22/1/2015-6586/97 md.)** Sözleşmeli erbaş ve erlerin barışta her yıl otuz gün yıllık planlı izin hakkı vardır. Bu müddete yol dâhil değildir. Ayrıca, kısa süreli mazeretlerde kullanılmak üzere on beş güne kadar yıllık mazeret izni verilebilir. Yıllık izinlerin verilmesi, zamanı ve süresi hizmetin aksamaması esas alınmak suretiyle kıta, karargâh ve kurum amirlerince düzenlenir. On beş günlük mazeret izni dışında sözleşmeli erbaş ve erlere;

a) **(Değişik: 15/8/2017-KHK-694/166 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/161 md.)** Ana, baba, eş, çocuk ve kardeşlerinin ölümü hâlinde on gün, kendisinin evlenmesi halinde yedi gün, eşinin doğum yapması halinde on gün,

b) Yangın, deprem ve su baskını gibi olağanüstü bir mazeret dolayısıyla bir yıl içinde otuz güne kadar,

mazeret izni verilebilir. Verilen mazeret izinleri yıllık izne mahsup edilmez. İzinler, ilgili yönetmelik esaslarına göre düzenlenir. Görev ve hizmet ihtiyacının gerektirdiği durumlarda asgari tugay ve eşidi komutan veya amirin onayıyla bu Kanun kapsamına giren personel izinden geriye çağrılabilir.

(6) Sözleşmeli erbaş ve erlerin giyecek, bakım ve barınmaları ile iaşeleri erbaş ve erler gibi Devlet tarafından sağlanır. Bunlara, bu kapsamda başkaca bir ödeme yapılmaz. Sözleşmeli erbaş ve erlerin giyim, kuşam istihkakları, ilgili bakanlıklarca düzenlenecek istihkak ve tahsis listelerinde gösterilir.

(7) Sözleşmeli erbaş ve erlerin kıyafetleri ile rütbelerinin şekli ve niteliği ilgili yönetmelikte gösterilir. Sözleşmeli erbaş ve erlerin silahları kadro silahıdır.

(8) Sözleşmeli erbaş ve erlerin günlük faaliyet programı ve hafta sonu izinleri, 1111 sayılı Kanun gereği askerlik yapanlarda olduğu gibidir. Sözleşme ve görev süresince kışlada iskân edilirler.

(9) **(Değişik: 13/7/2013-6496/4 md.)** Sözleşmeli erbaş ve erlerin ilk ve müteakip birliklere tertibi ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı Personel Başkanlıklarınca yapılır. Bu şekilde tertip edilen personel hakkında 1111 sayılı Kanunun erbaş ve erlere ilişkin hükümleri uygulanır.

(10) Sözleşmeli erbaş ve erlerin, istihdam edildikleri kadro görev yerlerinin bağlı olduğu kuvvetin değişmesi durumunda kuvvetleri, ilgili Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının görüşleri alındıktan sonra ilgisine göre göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı tarafından değiştirilebilir.⁽¹⁾

(11) Kendi kusurları olmaksızın sözleşmesi feshedilenler ile kendi isteği ile sözleşmesini yenilemeyenler veya ayrılanlar, ilgili mevzuattaki şartları sağlamak şartıyla uzman erbaşlığa veya astsubaylığa başvurabilirler. Başvuruda bulunan sözleşmeli erbaş ve erlere yönetmelikte belirtilen esaslar dâhilinde öncelik verilir. (Ek: 13/7/2013-6496/4 md.) Sözleşmeli çavuşlar, uzman erbaşlığa uzman çavuş rütbesiyle başlarlar.

Özel hükümler ve yönetmelik

MADDE 9 – (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 1111 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Sözleşmeli er temin etmekten sorumlu birimler, sözleşmeli erbaş ve erlerde aranacak nitelikler, “sözleşmeli erbaş ve er olur” belgesi düzenleme esasları, müracaat şekli ve zamanı, müracaatın kabul edilmesi, sınav merkezi olarak tespit edilecek komutanlıkların belirlenmesi, sınav heyetlerinin oluşturulması, sözleşmeli onbaşlığa veya sözleşmeli çavuşluğa yükseltme, sözleşme yapma ve feshi, askerî eğitim, değerlendirmeye esas alınacak nitelik belgesi, görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilememeye hâlleri ve bunlara yapılacak işlemler ile diğer hususlardaki usul ve esaslar altı ay içerisinde Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 10 – (1) (22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(2) (8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(3) (4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(4) (25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(5) (16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(6) (14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(7) (27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(8) (4/7/1972 tarihli ve 1602 sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(9) (9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(1) 15/8/2017 tarihli ve 694 sayılı KHK'nin 166 ncı maddesiyle, bu fıkrada yer alan “Genelkurmay Başkanlığı” ibaresi “ilgisine göre göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7078 sayılı Kanunun 161 inci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

(10) (28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(11) (31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(12) (24/5/2007 tarihli ve 5668 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(13) (27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Kamuda istihdam

EK MADDE 1 – (Ek: 13/7/2013-6496/5 md.)

(1) Sözleşmeli erbaş ve er olarak en az yedi hizmet yılını doldurarak ayrılanlardan nitelik belgesi olumlu olanlar, ilgili mevzuatlarındaki şartları taşımaları kaydıyla kamu kurum ve kuruluşlarının boş kadro ve pozisyonlarına bu maddedeki usul ve esaslar çerçevesinde atanırlar.

(2) Sözleşmeli erbaş ve erlerden talepte bulunanların bilgileri, hizmet süresi en fazla olandan başlamak üzere İçişleri veya Milli Savunma bakanlıkları tarafından yılda bir defa şubat ayının son gününe kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. İlgili personelin bildirilmiş olması atanma için tek başına hak teşkil etmez. Bu madde kapsamında personel istihdam etmek isteyen kamu kurum ve kuruluşları atama yapmak istedikleri boş kadro ve pozisyon sayısının iki katı kadar aday Devlet Personel Başkanlığından her yılın 15 Mart tarihine kadar talep ederler. Devlet Personel Başkanlığınca 1 Mayıs tarihine kadar yılda bir defa kamu kurum ve kuruluşlarına sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmet süresi en fazla olandan başlayarak aday listeleri gönderilir. Bir ay içinde yapılacak mülakatta başarılı bulunarak atananların bilgileri bir ay içinde ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

(3) Ataması yapılan personel göreve başladığı tarihten itibaren atandığı kadro veya pozisyonun mali ve diğer haklarından faydalandırılır. Bunların sözleşmeli erbaş ve erlikte geçen hizmet süreleri, 657 sayılı Kanunda öngörülen öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla, başlangıç derece ve kademelerine her yıl bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl bir derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak aylık, derece ve kademeleri ile emekli ikramiyesinin hesabına esas sürenin tespitinde değerlendirilir. Atama onayı alınmasına rağmen görevine başlamayanlar ile başladıktan sonra herhangi bir sebeple görevden ayrılanlar bu madde kapsamında yeniden istihdam edilemezler. Sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya terörle mücadelede kaynaklanan zorunlu hâllerde, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından birinci fıkrada belirtilen hizmet süresi uzatılabilir.

(4) Başvuru, mülakat, atama ve diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar İçişleri ve Milli Savunma bakanlıkları ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(5) Bu madde kapsamında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, gerekli bilgi ve belgeleri istemeye, araştırma ve inceleme yapmaya ve uygulamayı yönlendirmeye Devlet Personel Başkanlığı yetkilidir.

EK MADDE 2 – (Ek: 11/2/2014-6519/60 md.)

Askerî hizmete ilişkin görevleri sebebiyle haklarında kamu davası açılanlar hakkında 926 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Sevk tehiri, askerlik yükümlülüğünün yerine getirilmiş sayılması

EK MADDE 3 – (Ek: 10/12/2014-6582/4 md.)

(1) Askerlik hizmetine başlamadan sözleşmeli erliğe kabul edilenlerin sevkleri; ilgili kuvvet komutanlığının, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının teklifine istinaden, sözleşmeli er oluncaya kadar Millî Savunma Bakanlığı tarafından tehir edilir.

(2) Sözleşmeli erbaş ve erlerden, askerlik yükümlülüğünü daha önce tamamlamamış olanların, askerlik yükümlülüklerine ilişkin olarak uygulanacak hükümler şunlardır:

a) Sözleşmeli erbaş ve erler ile sözleşmeli er adaylarından, ön sözleşme ve sözleşme süreleri içinde bu Kanunun 6 ncı maddesinin (b) ve (c) bentleri hariç olmak üzere birinci fıkrası ile (f) ve (g) bentleri hariç dördüncü fıkrası gereğince ilişği kesilenlerden; ön sözleşme ve sözleşme döneminde ay olarak hizmette geçen sürelerinin üçte biri 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına göre belirlenen süreyi karşılayanlar, askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır, bu süreyi karşılamayanların kalan süreleri tamamlattırılır.

b) Yukarıdaki bentte belirtilen hâller dışında herhangi bir nedenle sözleşmesi sona eren sözleşmeli erbaş ve erler ile sözleşmeli er adaylarından, ön sözleşme ve sözleşme döneminde ay olarak hizmette geçen sürelerinin üçte biri;

1) Sözleşmesinin sona erme tarihinde 1076 sayılı Kanuna tabi olanlardan, 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenen süreyi karşılayanlar,

2) Sözleşmesinin sona erme tarihinde 1111 sayılı Kanuna tabi olanlardan, söz konusu Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına göre belirlenen süreyi karşılayanlar,

askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır, bu süreyi karşılamayanların kalan süreleri tamamlattırılır.

c) Askerlik hizmetine devam ederken sözleşmeli er olarak alınanların, ön sözleşme imzaladıkları tarihe kadarki hizmet sürelerinin tamamı, kalan yükümlülük süresinin hesabından mahsup edilir.

ç) Askerlik hizmetinin tamamlattırılması, ilgilinin ilişği kesilmeden, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenecek birliklerde, erbaş veya er olarak yerine getirilir.

Yetki devri

EK MADDE 4 – (Ek: 22/1/2015-6586/98 md.)

(1) Millî Savunma ve İçişleri Bakanları, sözleşmeli erbaş ve erlerin adi malullük dâhil malullük veya vazife malullüğüne bağlı emeklilik işlemlerine ilişkin onay yetkisini devredebilirler.

GEÇİCİ MADDE 1 – (Ek: 3/102016-KHK-676/70 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/56 md.)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen FETÖ/PDY terör örgütüne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı nedeniyle sözleşmeleri feshedilen sözleşmeli erbaş ve erler hakkında 22/7/2016 tarihli ve 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**(1) SAYILI CETVEL
SÖZLEŞMELİ ERBAŞ/ERLER İÇİN AYLIK GÖSTERGE TABLOSU**

Hizmet Yılı	Oran
1	1,90
2	1,95
3	2,00
4	2,05
5	2,10
6	2,15
7 ve üzeri	2,20

**(2) SAYILI CETVEL
(Değişik: 15/8/2017-KHK-694/167 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/162 md.)
SÖZLEŞMELİ ERBAŞ/ERLER İÇİN İKRAMIYE GÖSTERGE TABLOSU**

Hizmet Yılı	Oran
1	8,37
2	16,75
3	33,38
4	41,62
5	49,87
6	58,12
7 ve üzeri	82,85

**6191 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6191 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6336	3, 7	30/6/2012
6413	6	16/2/2013
6496	4, 5, 7, 8, Ek Madde 1	31/7/2013
6519	Ek Madde 2	22/2/2014
6582	3, 6, Ek Madde 3	13/12/2014
6586	6, 8, Ek Madde 4	3/2/2015
6656	7	1/1/2016 tarihinden geçerli olmak üzere 9/1/2016
KHK/676	Geçici Madde 1	29/10/2016
KHK/694	3, 6, 8, Ek (2) sayılı cetvel	25/8/2017
KHK/696	7	24/12/2017
7070	Geçici Madde 1	8/3/2018
7078	3, 6, 8, Ek (2) sayılı cetvel	8/3/2018
7079	7	8/3/2018